

πιδεται κατὰ τὸν στολισμὸν τῆς νύμφης). Πβ. ἀλλάζω 3 β. γ) Ἰδίᾳ κατὰ πληθ., ἡ στολή τῆς γυναικὸς λυκ. (Λιβύσσ.) Πβ. ἀλλάι 9.

άλλαμανιάτα ἐπίρρ. σύννηθ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. *Μανιάτης*.

Κατὰ τὸν τρόπον τῶν κατοίκων τῆς Μάνης, ὡς συνηθίζουσι οἱ Μανιάται, κυρίως ἐπὶ ἐκδικήσεως μετὰ μακρὸν χρόνον ἐπερχομένης.

άλλαματένιος ἐπίθ. ἀμάρτ. *άλλαματένος* Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλλαμα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *ένιος*.

Ὁ ἐνδεδυμένος ὥραϊα καὶ καινουργῇ ἐνδύματα.

άλλαματίδι τό, Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλλαμα*.

Ἡ διὰ λαμπρῶν καὶ καινουργῶν ἐνδυμάτων μετένδυσας. : *Μωρὲ άλλαματίδι ποῦ τό'χει αὐτὴ σήμερο!*

άλλαμπάντα ἐπίρρ. ἀμάρτ. *άλλαπάντα* Κύπρ. κ. ἀ. *άλλαδάδα* Κεφαλλ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *alla banda*.

Ἐγκαρσίως, εἰς τὸ πλευρόν, ὡς ὄρ. ναυτικός : Φρ. "Ὅρσ' άλλαπάντα!" (ἐπιφώνησις πρὸς τοὺς ναύτας κατὰ τὴν ἀναστροφὴν τοῦ πλοίου) Κύπρ.

άλλαμπάντα ἡ, Ἦπ. (Δρόβιαν. Πωγών.) *άλλαπάντα* Θήρ. Κύπρ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἦπ. *άλλεπάντα* Χίος

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. *άλλαμπάντα*.

1) Ἀναστάσεις, ἐπανάστασις, ἀνωμαλία Ἦπ. (Δρόβιαν. Πωγών.): *Τὸν καιρὸν τῆς άλλαπάντας* (τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821) Πωγών. *Φέτο εἶναι καιρὸς τῆς άλλαπάντας* (οὕτω ἐλέγετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Βαλκανοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1912) αὐτόθ. 2) Αὐστηρά ἐπίπληξις Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) 3) Ἀποχωρητήριον, ἀφοδευτήριον (τὸ εἰς τὴν μιλάνταν κείμενον) Θήρ. Λέσβ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. *ἀναγκαῖο, ἀπόπατος, μάντρα, μέρος, πόρεψι, χρεῖα*. 4) Ἡ ὑγρὰ κόπρος τοῦ ἀποχωρητηρίου (ἐκ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον) Χίος

άλλαμπούρδου ἐπίρρ. ἀμάρτ. *άλλαδούρδου* Θήρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀλλὰ καὶ τοῦ οὐσ. *μποῦρδος*.

Ἀτάκτως, ἄνω κάτω: *Τὸ μάθημά του τό'πε άλλαδούρδου*.

άλλαμπουρνέζικος ἐπίθ. σύννηθ. *άλλαουρνέζικος* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *άλλαμπουρνέζος*.

Ἀκατάληπτος, ἰσχυκεχυμένος, μόνον κατ' οὐδ. πληθ. ἐνθ' ἄν.: *Μιλεῖ άλλαμπουρνέζικα. Αὐτὰ ποῦ λές εἶναι άλλαμπουρνέζικα* σύννηθ. *Συντυχάν-ναι* τῶι δκιεβάζει *άλλαουρνέζικα* Κύπρ.

άλλαμπουρνέζος ἐπίθ. σύννηθ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀλλὰ καὶ πιθανῶς τοῦ γεωγραφικοῦ ὄν. *Λιβουρνο* (Νεολατίν. *Liburnum*) κατὰ τὰ εἰς -έζος ἐθνικά, οἷον: *Μιλανέζος, Σκοτσέζος* κττ.

Ἀλλόκοτος, πηγάδοξος: *Αὐτὸς εἶναι άλλαμπουρνέζος, δὲν εἶν' ἄνθρωπος* σύννηθ. || Φρ. "Ὅταν μὲ μεταῖδῃ, ἅς μὲ γράψ' άλλαμπουρνέζο (οὐδέποτε θὰ μὲ ἴδῃ) πολλαχ.

άλλανόβα ἐπίρρ. σύννηθ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἰταλ. ἐπίθ. *novο*.

Κατὰ τὸ νέον, ἦτοι τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ παλαιόν. τὸ Ἰουλιανὸν (εὐχρηστος ἡ λ. πρὸ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου): *Ἐφύγαμε 'ς τοῖς τόσες τοῦ μηνὸς άλλανόβα*. Πβ. * *άλλαγκρέκα, άλλαφράγκα*.

άλλαξανὰ ἐπίρρ. Κύπρ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. *άλλος* καὶ τοῦ ἐπίρρ. *ξανὰ*.

Ἄλλην φορὰν, δευτέραν φορὰν, πάλιν: *Μὲν μὲ δέρης τῶι άλλαξανὰ 'ἐν τὸ κάμνω!* (μὲν = μὴ) || Ἄσμι.

Ἀντάμωσά της τῶ' εἶπεν μου, ἀλλοῦ προξένεια πέμπεις τῶι άλλαξανὰ πῶς μ' ἀγαπᾷς καρτὸν μου ἐμὲν νὰ μὲν 'πης (ἐνώπιόν μου νὰ μὴν τὸ εἴπῃς).

άλλαξαφεντία ἡ, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άλλάζω* καὶ τοῦ οὐσ. *ἀφεντία*, δι' ὃ ἰδ. *ἀφεντιά*.

Μεταβολὴ αὐθεντίας, κυριαρχίας.

άλλαξι ἡ, Θήρ. κ. ἀ. — *Λεξ. Βλαστ.* *άλλαξ' Θράκ.* (Ἀδριανούπ. Αἰν.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. *άλλαξις*.

1) Ἀλλαγὴ, ἀνταλλαγὴ Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.): *Πῆγαν 'ς τ'ν άλλαξ'* (ἐπὶ τῶν μεταβαινόντων ἀλλαχοῦ πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐμπορευμάτων, οἷον πίθων, σανίδων κττ. διὰ σίτου) Αἰν. 2) Ἐνδυμασία πρὸς ἀλλαγὴν ἄλλης Θήρ.: *Μιὰ άλλαξι ροῦχα παίρνω μοναχὰ μαζί μου*.

Πβ. *άλλαγή, άλλαξιὰ*.

άλλαξιὰ ἡ, *άλλαξία* Ζάκ. Πελοπ. (Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) *άλλαξίγια* Πόντ. (Κερασ.) *άλλαξιὰ* σύννηθ. καὶ Πόντ. (Ἄμισ.) *άλλαξὰ* Κρήτ. Πελοπ. (Μεσσ.) Σκυρ. *άλλαξιὰ* Κύπρ. *άλλαξὰ* Ἦπ. (Ζαγόρ.) κ. ἀ. *άξιὰ* Τσακων. *άλλαξέα* Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Κύμ.) *άλλασιὰ* Θράκ. (Ἐπιβάτ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άλλάζω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ. Τὸ *άλλαξὰ* καὶ παρὰ Βλάχ. Διὰ τὸν τύπ. τῆς Τσακων. *άξιὰ* πβ. τὸ αὐτόθι *άσσου* ἐκ τοῦ *άλλάσσου*. Τὸ *άλλασιὰ* κατ' ἐπίδρασιν πιθανῶς τοῦ *άλλάσσω*, δι' ὃ ἰδ. *άλλάζω*.

1) Μεταβολὴ διευθύνσεως, συνήθως ἐπὶ ζώων κατὰ τὴν ἀροτρίασιν Θράκ. (Ἐπιβάτ.) 2) Ἀνταλλαγὴ, συνήθως μετὰ τοῦ ρ. *κάνω* κοιν.: *Κάνομε άλλαξιὰ τὰ ρολόγια μας κοιν.* *Ἐποίκαμεν άλλαξιαν* Οἶν. *Ἐλ' ἅς εὐτάμε άλλαξιαν* Τραπ. Χαλδ. *Ἐκάμαμεν άλλαξιάν, ἔδωκα τὴν μούλαν μου* τῶι δκγὸ *λίρες* τῶ' *ἐγκίμασα τὸν ἄπ-παρόν του* Κύπρ. || Ἄσμι.

Παπᾶ μ', ἂν εἶσαι Χριστιανὸς κι ἂν εἶσαι γαφτισμένος, κάμε άλλαξιὰ τὰ στέφανα καὶ βάλ' τα 'ς τὴν κουμπάρα

Κίμων. 3) Ἐνδυμασία ὠρισμένη κυρίως πρὸς ἀλλαγὴν σύννηθ. καὶ Πόντ. (Χαλδ.): *Πῆρε μαζί του μιὰ άλλαξιὰ ροῦχα* σύννηθ. *Ἐναν άλλαξιαν λώματα ἐπέμ'νανε με* (μία ἄλλ. ἐνδύματα μοῦ ἀπέμεινε) Χαλδ. β) Ὁ ἐσωτερικὸς ἱματισμὸς, τὰ ἐσώρρουχα, τὰ ἀσπρόρρουχα πολλαχ.: *Ἡβαλα 'ς τὴν πλύσι* *τρεῖς άλλαξες* τοῦ καθενοῦς Ἄνδρ. 4) Ἐν γένει ἐνδυμασία πολλαχ.: *Ἐκαμα μιὰν άλλαξὰ ροῦχα χειμωνικά* Κρήτ. *Ἡ νύφη ἐπῆρε* *τρεῖς άλλαξιές* *σκουτιὰ* Μάν. *Τὴ στολίσανα*

σὰ νύφ' καὶ τὴ ρωτήσανα ποῖα ἀλλαξιά θέλ' νὰ βάλ' Προπ. (Πάνορμ.) Νά μ' φκειάγῃς δὺν ἀλλαξίεσ Αἰτωλ. 5) Ἐπιρρηματ., ἐναλλάξ Προπ. (Κύζ.): Πάμε νὰ δουλέψωμε ἀλλαξιά (ἄς υπάγωμεν νὰ ἐργασθῶμεν ἐναλλάξ εἰς τὰ ἰδικά μας καὶ τὰ ἰδικά σας κτήματα).

Πβ. ἀλλαγή, ἀλλὰξι.

ἀλλαξιμαῖος ἐπίθ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλλὰξι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -μαῖος, περὶ ἧς ἰδ. Γ' Χατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 240 κέξ.

Ὁ ἀλλοιωθεὶς τὴν ὄψιν μέχρι βαθμοῦ, ὥστε νὰ μὴ γνωρισθῇ: Ἀλλαξιμαῖο ἔνηκε (ἔγινε).

ἀλλαξιμάριν τό, Κύπρ. ἀλλαξιμάρ' Καππ. (Συνασσ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀλλαξιμάριον.

1) Ἀνταλλαγή ἐργασίας ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς κήποις, ἀλληλοβοήθεια Καππ. (Συνασσ.) 2) Κόσμος, στολισμός Κύπρ.: Ἄσμ.

Τῶαί νά 'χα τῶεῖν' τὴ φορεσιὰ τῶαί τῶεῖν' τ' ἀλλαξιμάριν!

3) Χάρις, μεγαλοπρέπεια Κύπρ.: Ἐπαρπάτεν τῶ εἶδεν σου ἕναν ἀλλαξιμάριν!

ἀλλαξιμί τό, Πελοπν. (Μάν.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀλλὰξιμίον = περιβολή, στολή, ἐνδυμασία. Πβ. Κωνστ. Πορφ. Βασίλ. τάξ. 754,2 (ἐκδ. Βόννης) «ἀποθέσθαι τὰ ἐαυτῶν ἀλλαξιμία καὶ ἐπενδύσασθαι τὰ οἰκεῖα αὐτῶν σκαραμάγγια».

Παιδίον καχεκτικόν, διότι προέρχεται κατὰ τὴν δοξασίαν τοῦ λαοῦ ἐξ ἀνταλλαγῆς τῶν νεράιδων, αἱ ὁποῖαι ἀφῆρπασαν τὸ ὑγιὲς τῆς γυναικὸς καὶ ἔδωσαν τὸ ἰδὲν κόν των.

ἀλλάξιμον τό, Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀλλὰξιμον.

Ἀλλαγή ἐνδυμάτων, μετένδυσις.

ἀλλαξίος ὁ, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. κλαίω - κλαψίος, κλέφτω - κλεψίος κττ., περὶ ὧν ἰδ. Γ' Χατζιδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 8 (1911/2) 2,6 κέξ.

Ἀλλαγή, ἀνταλλαγή.

ἀλλαξοβασίλικι τό, Κρήτ. (Σφακ. κ. ἄ.) Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. βασιλίκι.

1) Ἡ μεταβολὴ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως χώρας τινὸς καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀναστάτωσις αὐτῆς ἐνθ' ἄν.: Ὁ Θεὸς νὰ ξεμησιεύγῃ τὸν ἄθρωπο ἀπὸ τ' ἀλλαξοβασίλικι! Κρήτ. Ἀλλοῖς δὸν ἀπού 'λαχε 'ς τ' ἀλλαξοβασίλικια (ἀλλοίμονον εἰς τὸν ζήσαντα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀλλαγῆς τοῦ πολιτικοῦ καθεστῶτος) αὐτόθ. Δὲ θά 'ρθῇ ἀλλαξοβασίλικι; (δὲν θά ἐπέλθῃ πολιτικὴ ἀναστάτωσις διὰ νὰ εἶμαι ἐλεύθερος νὰ σε ἐκδικηθῶ;) Μάν. 2) Ἡ ἔλευσις τῆς βασιλείας τοῦ Ἀντιχρίστου Κρήτ. (Σφακ.): Ἀλλοῖς των ἀπὸν φτάξουνι τ' ἀλλαξοβασίλικια!

ἀλλαξοβρόχι τό, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. βροχή.

Ἡ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν βροχὴν: Ἀρχίσασι βάλι τ' ἀλλαξοβρόχια Κρήτ. (Σφακ.) Πβ. πρωτοβρόχι.

ἀλλαξογνωμῶ ΚΘεοτόκ. Οἱ σκλάβ. 91 ἀλλαξογνωμίζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. γνώμη.

Μεταβάλλω, ἀλλάζω γνώμην: Εὐκολὰ ἀλλαξογνωμοῦν οἱ γυναῖκες ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἄν. Ὅσο βάει κι ἀλλαξογνωμίζει Κρήτ.

ἀλλαξοδρομιά ἡ, Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. δρόμος.

Μεταβολὴ τῆς πορείας, ἐπὶ πλοίου.

ἀλλαξοδρομῶ πολλαχ. ἀλλαξοδρομῶ Θεσσ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. δρόμος.

Ἀλλάσσω τὸν δρόμον, μεταβάλλω τὴν πορείαν.

ἀλλαξοθρησκεία ἡ, Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. θρησκεία.

Ἀλλαγή, μεταβολὴ θρησκείας, ἐξωμοσία. Συνών. ἀλλαξοπιστία.

ἀλλαξοθωριάζω Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. θωριά.

Ἀλλάσσω ὄψιν. Συνών. ἀλλαξοθωρίζω.

ἀλλαξοθωρίζω Α' Ἐφταλ. Μαζώχτρ. 152.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. θωριά.

Ἀλλαξοθωριάζω, ὁ ἰδ.

ἀλλαξοκαιριὰ ἡ, σύνηθ. ἀλλαξοτοκαιριὰ Ἀνδρ. κ. ἄ. ἀλλαξοκαιριὰ βόρ. ἰδιώμ. ἀλλαξοκαιριὰ Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. καιρός.

Ἀλλαγή τοῦ καιροῦ, μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως ἐνθ' ἄν.: Φωνάζουν οἱ πετεινοί, θὰ ἔχωμε ἀλλαξοκαιριὰ σύνηθ. Μὲ τὸν κινούργιον τοῦ φηγάρ' εἶχαμ' ἀλλαξοκαιριὰ Ἰμβρ. || Γνωμ.

Ἐχομε ἀλλαξοκαιριὰ, | κράζον, κονκίζον τὰ πουλλὰ Κάρπ.

ἀλλαξοκαιρίζω ἀμάρτ. ἀλλαξοτοκαιρίζω Τήν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. καιρός.

Κατὰ γ' πρόσ., μεταβάλλεται ὁ καιρός.

ἀλλαξοκλαπιιάζω ἀμάρτ. ἀλλαξοκλαπιιάζου Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. κλάππα.

Ἀφαιρῶ τὴν κλάππαν, ἤτοι τὸ πέδικλον, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ποδὸς τοῦ ἵππου καὶ περιβάλλω δι' αὐτῆς τὸν ἄλλον πόδα.

***ἀλλαξοκορμιάζω**, Μετοχ. ἀλλαξοκορμισμένος Ἰων. (Κρήν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. κορμί.

Ἀνανεώνω ἐν μέρει: Ἀλλαξοκορμισμένο ποκάμισο (ὑποκάμισον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀνανεωθῇ ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ ἄνω).

ἀλλαξοκόρφι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. κόρφος.

1) Τὸ περιβάλλον τὸ στήθος μέρος τοῦ γυναικείου

